

**R. P. Ferdinandi De Castro Palao, Legionensis Soc. Iesv,
Sacrae Theologiae Professoris, Et sanctae Inquisitionis
Qualificatoris & Consultoris; Operis Moralis, De Virtutibus,
Et Vitiis Contrariis, In ...**

Continet Tractatum Serie Vigessim-Octavum De Matrimoniis, &
Sponsalibus, cum Indicibus necessariis

Castro Palao, Fernando de

Lugduni, 1669

Qualiter vxor arrhas vel sponsalitiā largitatem obtinens distribuere
possit. §. 9.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76659](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76659)

ff. de legat. 1. leg. apud Aufidium 20. ff. de optione legata. leg. 2. §. tit. 9. part. 6. & tradit aliis relatis Sanch. lib. 6. disp. 22. n. 1. Gutierrez. cap. 19. n. 51. Excipit nisi electio ob aliquam causam fuerit suo effectu destituta, quia eo casu reputatur ac si facta non esset, argum. capit. non praestat. De regul. iuris in 6. & leg. si aut nullam, Cod. de legitim. haeredib. leg. 4. §. condemnatum ff. de sentent. & re iudic. & tradit Sanch. & Gutierrez. supra. Quod si intra illos 20. dies vxor, vel eius haeredes non elegerint purgare moram non possunt, quia est terminus a lege constitutus quae ipso iure transfert potestatem eligendi marito, vel eius haeredibus, quo casu morae purgatio non admittitur, ne tertio praedictum fiat. arg. l. si cui ff. delegat. 2. & tradit Sanch. & Gut. locis alleg. Neque probo sententiam Gutierrez. n. 51. restringentis praedictam doctrinam, ne procedat spectato iure canonico, ex cuius aequitate asserit moram purgari posse quoties ius alterius non est factum deterius & res est integra per ea quae tradit de iuram. 3. par. capit. 17. à numero 5. Non inquam probo, quia in praesenti casu haec locum habere non possunt; siquidem ex purgatione morae deterius redditur ius concessum marito cuiusque haeredibus, priuantur enim potestate eligendi in ipsos translata.

§. IX.

Qualiter vxor arrhas vel sponsalium largitatem obtinens distribuere possit.

1. Si alteri non nubit potest aequè de arrhis, & sponsalium largitate, ac de aliis propriis bonis.
2. Si ad secundas nuptias transeat negat communis sententia posse de illis, ac de propriis bonis disponere.
3. Probabilius est oppositum.
4. Secus dicendum de sponsalium largitate.
5. Satisfit oppositis fundam.

1. **E**quidem si alteri non nubit potest aequè de arrhis & sponsalium largitate disponere ac de reliquis suis bonis, quia verè bona illius sunt, neque per vllam legem eorum dispositio specialiter restricta. Nam esto in leg. 1. tit. 2. de las arrhas, lib. 3. Fori. statutum sit mulierem habentem filios solum de quarta parte arrharum disponere posse, & reliquas filijs referuari, cum praedictae leges fori non obligent, nisi legibus recopilationis nouae approbentur, vel vsu confirmemur, neque praedicta lex fori quoad eum dispositionis modum reperitur alicubi approbata, vsuue confirmata, efficitur sanè obseruandam non esse, sed vxorem aequè de arrhis sponsaliumque largitate, ac de alijs bonis disponere posse, ac proinde in regno Castellae potest cuiilibet extraneo quintam illarum partem relinquere iuxta leg. 30. Tauri, quae hodie est 1. 3. tit. 6. lib. 5. compil. & in quiora, & tertia illarum parte meliorare quemcumque ex descendentes iuxta leg. 17. & 18. Tauri hodie leg. 1. & 2. tit. 6. lib. 5. compil. etiam solum ascendentes habeat, tertia illarum partem liberè distribuere iuxta leg. 6. Tauri hodie leg. 1. tit. 18. lib. 5. compil. Atque ita docent Mol. lib. 2. de primogen. cap. 10. n. 64. Mol. Iesuita, tract. 2. disp. 431. §. de arrhis. Matien. lib. 5. recopil. tit. 2. leg. 3. Gloss. 1. Gutierrez. 2. pract. q. 18. n. 5. & lib. 3. quest. 43. à n. 24. & de matr. cap. 19. à num. 43. Sanch. lib. 6. disp. 40. à num. 4. & seq. tamen si alij ab eo relati, num. 3. contrarium sentiant.

2. Verùm si ad secundas nuptias transeat, grauis est difficultas, an possit de illis, ac de proprijs bonis disponere; Negat communis sententia vt videre est apud Molin. lib. 2. de primogen. cap. 10. num. 62. Gutierrez. lib. 2. pract. quest. 18. in fine, & lib. 3. qu. 43. num. 25. & de matr. cap. 19. num. 44. Sanch. lib. 6. de matr. disp. 41. num. 3. vbi plures refert. Ducitur, quia arrhae non conceduntur vxori titulo oneroso, sed lucratiuo, quippe conceduntur in praemium pudicitiae per matrimonium amittendae, & ad quam amittendam, cum obligetur matrimonio contracto, non censetur aliquid onus subire ratione cuius dicatur titulo oneroso concedi. At de bonis concessis à marito siue donatione inter viuos, siue in testamento, nullatenus disponere liberè potest vxor transiens ad secundas nuptias, si filios habeat prioris mariti, sed necessario ea illis referuare debet, retento sibi vsuusufructu, vt expressè habetur leg. femina. 3. Cod. de secund. nuptijs, & Authent. ex testamento, Cod. eodem tit. teneturque inter ipsos ea aequaliter diuidere, neque potest aliquem meliorare, vt decidit Authent. lucrum, Cod. de secund. nupt. & venient, authent. de nuptijs, & tradit Ant. Gomez leg. 15. Tauri num. 3. Molin. Gutierrez. & Sanch. loc. alleg. ergo de arrhis nequit ac de proprijs bonis disponere, sed filijs prioris matrimonij referuare debet. Secundo omnes Doctores conueniunt non posse vxorem transentem ad secundas nuptias, & filios prioris matrimonij habentem disponere de sponsalium largitate, sed necessario praedictis filijs referuari solo vsuusufructu sibi retento iuxta dictam legem femina. approbatam per leg. 26. tit. 13. part. 5. At leg. 52. Tauri hodie 4. tit. 2. lib. 5. compil. petuntur vxori ac-

cipient arrhas, & sponsalium largitatem, vt eligat quod ex illis maluerit reddito altero haeredibus mariti, censet ergo praedicta lex arrhas eodem iure, ac sponsalium largitatem vxori competere.

3. Ceterum est haec sententia communis sit probabilior censo affirmantem arrhas, earumque dominium vxori competere sicut & reliqua alia bona propria, esto filios habeat prioris matrimonij, sic docuit Aluar. Valasc. conf. 16. num. 6. Molin. Iesuita tract. 2. de iustit. disp. 431. §. contrarium, & satis probabilem reputat Sanch. d. disp. 41. num. 2. Mouet quia solum ea quae à marito titulo donationis inter viuos, vel ex testamento vxori conceduntur, referuatur filijs mariti, vt expressè cauetur in dicta authent. hoc lucrum, Cod. de secund. nupt. & dicta leg. femina, Cod. eodem, ibi: donationibus factis, vel cuiuslibet munificae largita. is praemio. At arrhae non conceduntur donatione liberali, & munificae, quae proprie donatio est. leg. 1. ff. de Donationib. sed potius quali permutatione conceduntur, quippe conceduntur sponse in compensationem pudicitiae, nobilitatis, & dotis marito traditae, ac proinde reputatur quaedam remuneratoria donatio, quae constanter matrimonio permittitur, vt late probat Sanch. dicto lib. 6. disp. 6. per totam. Et confirmo: arrhae plerumque deducuntur in pactum, ita vt concedens est in contrahendo voluntarius, & liber extiterit, ac celebrato contractu non liberè, sed ex obligatione donat, saepe namque vxor vt matrimonium contrahat exigat tot arrhas sibi concessas alias non contractura & sub ea conditione maritus illi arrhas concedit, ergo concedit non ex liberalitate, sed ex obligatione ob consensum vxoris in matrimonium. Quae autem co titulo vxori conceduntur non referuatur filijs mariti, sed de his tanquam de bonis proprijs potest vxor liberè disponere, vt multis comprobatur Ant. Gab. tit. 2. commun. opin. lib. 3. de secund. nupt. concl. 1. num. 40. Valasc. tit. 1. conf. 16. num. 7. Mol. Iesuita tractatu 2. disp. 431. vers. contrarium. Ergo de arrhis vt potest hoc titulo oneroso acquisitis potest mulier ad secunda vota transiens disponere. Secundo dotem concessam à marito vxori adolescentiori, & nobiliori non tenetur vxor transiens ad secundas nuptias filijs prioris matrimonij referuare, sed de ea dote tanquam de proprijs bonis disponere potest vt docuit ipse Sanch. disp. 8. num. 2. Sed eadem est ratio de arrhis in compensationem virginitatis, nobilitatis, aut diuitiarum concessis, tametsi Sanch. disp. 41. in fine conuertit differentiam assignare, quam ego percipere non possum. Ergo, &c.

4. Secus vero dicendum est de sponsalium largitate, & de lecto viduali, & similibus, quia haec non titulo oneroso sed lucratiuo tantum conceduntur; quippe sponsalium largitas non in compensationem alicuius obligationis, quam subeat sponsa conceditur à marito, sed in significacionem amoris, quem erga ipsam habet, & ob eandem causam eo decedente tenetur lectum, tum in signum amoris sponsae uidentis, tum vt ipsa viduitatem facilius sustinere possit. Atque ita docent Ayora de part. 3. par. quest. 19. Anton Gomez leg. 15. Tauri num. 3. Matien. lib. 5. recopil. tit. 1. leg. 3. gloss. 1. num. 4. Mol. tract. 2. de iustit. disp. 431. §. contrarium. Sanch. lib. 6. disp. 41. num. 4.

5. Argumenta verò sententiae communis non videntur. Ad primum negare possumus arrhas concedi in praemium pudicitiae prostituendae; nam vt ex ipomet Sanch. superius diximus, praecipue in compensationem excellentis nobilitatis, vel diuitiarum conceduntur, ac proinde non ex pura munificencia, sed ex obligatione saltem antidotali, quae virum probum, & honestum docet. Non ergo referuandae sunt filijs prioris matrimonij. Admisso tamen arrhas solum concedi in compensationem pudicitiae ab vxore prostituendae adhuc existimo dignam de remuneratione non quidem post matrimonij contractum celebratum, nam vt rectè ait Sanch. frustaneum esset matrimonium in quo vxor pudicitiam non protulisset, in ipso enim contractu haec obligatio conuenitur; bene tamen ante contractum matrimonium, tunc enim potest ipsa vxor uolle suam pudicitiam in matrimonium prostituere, nisi arrhis sibi designatis, & frequenter ita contingit. Quo casu manifestum est arrhas concedi non ex pura munificencia, sed ob rem maximo pretio dignam. Ad secundum respondeo ex illa lege solum inferri arrhas, & sponsalium largitatem vxori competere sed an eodem, vel diuerso iure non colligitur, id enim colligendum est ex causis ob quas vxori competunt, praedicta namque lex tantum attendit, ut vxor vtique retineat, ideoque potestatem eligendi illi concedit; quare si arrhis relictis sponsalium largitatem eligat, filijs mariti referuare debet transiens ad secundas nuptias, quia per ipsam electionem natura sponsalium largitatis non mutatur, sed sponsalium largitate in suo esse persequente, & similiter arrhis permittit lex vxori, vt eligat quid ex illis duobus uelle retinere altero haeredibus mariti reddito. Adde cum Molin. dicta disp. 431. §. contrarium facta electione sponsalium largitatis posse vxorem de sponsalium largitate disponere, sicuti de arrhis quoad quantitatem in qua ualotis, qui arrhisque responderet, quia loco arrharum successit in ea parte.